

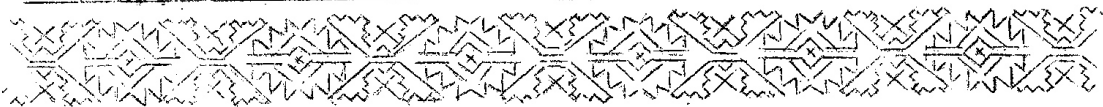
D. K. L. B.



UNIFORMĂCIUAS

BULETINIS

N 2 FEBRUARIS 1952



Bet esiet vārda darītāji un ne tikai klausītāji.

Jēk. vēst. 1, 22.

Mīlie kristīgie draugi! Reiz nāca pie Jēzus Kristus kāds vīrs un jautāja: "Kas man jādara, lai es kļūtu debesu valstībā?" Jēzus viņam atbildēja jautādāms. "Kā ir rakstīts bībelē?" Vīrs atbildēja: "Bībelē ir rakstīts, ka būs mīlēt Dievu un savu tuvāku." Tad Jēzus viņam sacīja: "Tu esi pareizi atbildējis, ej un dari tā!" Vīrs sāka lasīt cītīgāk bībeli un drīz vien visu zināja, kas jādara, lai kļūtu debesu valstībā. Bet nelaiمة bija tikai tā, ka viņš nedrīja tā, kā bībelē rakstīts. Lūk, tā debesu valstība viņam bija un palika noplēgta.

Tāpēc šim gadījumā ap. Jēkabs pamāca un raksta mums: "Bet esiet vārda darītāji un ne tikai klausītāji."

Ja mēs gribam kaut ko sasniegt un iegūt kā laicīgā, tā garīgā dzīvē, tad ar to vien nepietiek, ka mēs lasam un zinām bībeli no galvas, ko tā no mums prasa; bet mums vajag visu to darīt, kas tajā rakstīts. Protams, mēs tik daudz laba nespejam izdarīt, ka bībelē rakstīts, bet mums vajag darīt, cik mēs katrs spējam, tad būs panākumi un svētība - būsīm tuvāk debesu valstībai.

Jā bībelē rakstīts: "Tev būs mīlēt Dievu savu Kungu," tad mums patiesi viņš arī jāmīlē.

Jā tā saka: "Tev būs svēto dienu svētīt," tad jāatceras, ka svētdien mums būs iet baznīcā pielūgt Dievu savu Tēvu, kas mūs svētījis un vadījis garā un pateicībā.

Jā tā saka: "Tev būs godāt savu tēvu un māti," tad mums, bērniem, tas ir jādara, ja mēs gribam, lai vecāku un Dieva svētība mūs dzīvē pavada.

Jā tā saka: "Tici uz Jēzu Kristu, tu tapsi pestīts," tad mums būs ticēt uz viņu, kā uz savu Kungu un Pestītāju, kas mācis mūs glābt un pestīt. Dzīve kā skolotāja mums ar saviem piemēriem jau apliecinājusi, ja cikšs neko un nekā negrib darīt - nekur netiek un netiks.

Pēc ja mēs gribam būt reiz pestīti ļaudis un kļūt debesu valstībā kā vīrs, kas reizi ilgās degdams pēc debesu valstības jautāja Jēzum, kas jādara, lai tajā nonāktu, skanēja un skan vēl šodien tā pati atbilde: "Lasi bībelē un izpildi to, ko tu tur lasi, tikai tā tu tiks pestīts un kļūsi debesu valstībā, kas ir ikviena kristīga cilvēka sapni un mērķis, pretējā gadījumā tu zaudēsi to ar visu debesu mieru un laimi, kas tev no Dieva bija apsolīta.

Izlasījis šo rakstu, padomā... taču tavš mūža vakars vairs nav tālu, bet toties debesu valstība ir tāla - tik tāla, cik tāli stāv no tevis bībele un ap. Jēkaba vārdi: "Bet esiet vārda darītāji un ne tikai klausītāji."

Debesu valstību neviens nevar iegūt ar ēšanu, dzeršanu, klausīšanos vai citādi, bet gan vienīgi izpildot sava debesu Tēva prātu.

Lai tu zinātu, kāds ir viņa svētais prāts un nodoms, tad tev gribot negribot jālasa bībele - grāmata, kuŗu esam pavisam maz ievērojuši. Nelasot bībeli un neizpildot Dieva svēto prātu, kā rakstīts grāmatu grāmatā, mēs varam zaudēt dzīves laimi un debesu valstību, nonākt Dieva sodnē.

Tāpēc pacilāsim biežāk savu tēva vai mātes dāvāto bībeli, lasīsim to, darīsim tā, ka tur rakstīts, tad kļūsim debesu valstībā, kas bībelē mums no Dieva ir apsolīta.

L.A. latviešu ev-lut. draudzes māc.
A. Grietens.

DIEVKALPOJUMI.

Dievkalpojums ar Losandželosas latviešu ev-lut. draudzes jaunās padomnie un dāma koalīcijas ievēšanu amatā piedaloties visiem mācītājiem
Rīgas baznīcā un māc. A. Grietens. 24. februārī pl. 1:30 Trisvienības baznīcā / Trinity Church / 746 W. 18th Str. Piedalīsies mākslinieki. Ieā dievkalpojuma draudzes telpās R.Hofmana referāts: "Kāpēc mums jālasa bībeli?? Tam sekos kafija ar groziņiem. Visi laipni ielūgti.

Kelpaka pieminās dievkalpojums 2.martā pl.1:30 Trisvienības baznīcā 746 W. 18th Str. Piedalīsies mākslinieki.
Papildskolas sākums pl. 1:30 skolas telpās.

Diego dievkalpojums 16.martā pl. 2:00/Grace Church
dievkalpojuma kafija ar groziņiem.

Losandželosā latv. ev-lut. draudzē dievkalpojums 23.martā pl. 12:00
Trisvienības baznīcā 746 W. 18th Str. Dievkalpojumā piedalīsies
mākslinieki. Papildskolas sākums pl. 1:30 skolas telpās.

PAR MŪSU VALODU.

/turpinājums un nobeigums

"Valoda ir garu teku
Sirds pie sirds pa viņu staigā."
L. Bērziņš

Mo kviešu grauda neizaugs vēja kaņepe, tas Dieva un dabas likums, bet
ka latviešu bērns trimdā, resp. Amerikā dzīvodams izaugs par latvieti,
tam nevaram akli uzticēties.

Cilvēka bērns par cilvēku izaug tikai cilvēku sabiedrībā, resp. latvie-
šu bērns par latvieti izaugs tikai latviešu vidū. Šī atziņa latviešu
tēvam un mātei smagi nošalc apziņā: esam kā vēju izkaisītās rudens
lapas, kā piliens tautu jūrā. Apkārtējā dzīve, sabiedrība un iespāidi
ir tik jauni, svaigi, kas vilināt vilina dzīves nenorūdītās jaunās sir-
dis un dvēseles.

Latviešiem iedzimtā augstā inteligence ļauj ātri visu aptvert un gūt.
Tradīcijās nesastindzināta svešā sabiedrība ir draudzīga un vilina uz
jauniem guvumiem. Svešā valoda, kas atveŗ durvis kā burvju atslēga,
ar latviešu bērna un jaunieša īpašumā iegūta pavisam nemanot, pavisam
bez piepūles, tik pamatīgi, ka drīz vien it sevišķi mazākie bērni
latviski runā ar piepūli, sacīto tulkojami no amerikāņu valodas.
Ne katru reizi viņi zina un atrod jēdzienam pareizo latviešu vārdu.
Mūsu nojauta mūs neviļ brīdinādama, ka te draud briesmas mūsu latviskā
dzīvībai.

Latviešu gaismas pils, kas kopš Ausekļa laikiem ir augšām celta, gla-
bā sevī nevien gadu simtiem ilgi krātās un vairotais tautas gara mantas
resp. folkloru, bet arī latviešu kultūras gaismā radītās vērtības: mūsu
moderno literatūru, mākslu, zinātņi un latvisko dzīves vērtējumu un
pasaules izpratņi.

Tā dailes un zinātnes diženā pils,

Tai sienas no zelta, jumts dzidri zils.

Tas bija Plūdoņa Atraitnes dēla ideāls pag. gada s. 90. gados, bet
Latvijas patstāvības laikā tā bija kā jauna zvaigzne zvaigznājā, kā
saule, kas mirdz debess klajā... Bet tumši mākoņi aizsedza mūsu mir-
dzošo sauli un gaismas pils vērti aizvērās ciet. Bet, paldies Dievam,
mums ir mūsu valoda, tā brīnumatslēga, kas slēdz vaļā gaismas pils
vērtus un atveŗ mums jo plaši, lai iecejam un baudām gaismu, lai smeļam
spēkus un stiprināties, jo vēl cīņa nav galā. Mūsu bērni, mūsu jau-
natne nāk līdz ar mums. Mums jāved viņi jo bieži mūsu gaismas pilī,
lai viņi kļūst par gaismas bērņiem, lai viņu jaunās sirdis iedegas jo
gaiši tēviņas mīlestībā, ka viņi gaismas pils atslēgu varētu spožu jo
spožu, rūsas plankumiem neaptraipītu, sniegt nākamām latvju audzēm,
kad paši pievienosimies radu ciltij aizsaulē.

Aizsaulē bezgalībā ir aizgājušās tautas audžu audzēm un viņu piemiņa
ir izdzisusi kā putna pēdas kāpu smiltīs.

Sengrieķu ar savu kultūru, mūsu modernās kultūras pirmsākums un pamats
pārdzīvoja savu plaukuma, ziedu un sairuma periodu un pieder tagad
vēsturei, bet raksti glabā sengrieķu valodu, kaut gan tā vairs nepiede-
dzīvajām valodām.

Meklēdami kultūras tautu un valodu pirmsākumus, pētnieki ar palīdzinām
valodniecības palīdzību noskaidroja, ka gandrīz visas Eiropā un pa
daļai arī Āzijā runātās valodas cēlušās no vienas t.s. indogermāņu
pirnvalodas, ko runājusi indogermāņu pirmtauta. Šai tautai augot un
izplešoties un saplūstot ar citām tautām, radušās šādas vēl dzīvas
6 valodu saimes:

1. āriešu jeb indoīrāniešu valodas grupa / indiešu jeb sanskrita,
persu, čigāņu val. /

2. armēņu valoda, 3. Albāņu val. 4. Grieķu val. 5. itaļu val. 6.
grupa / seno samnitu, umbro un latīņu val., no kuŗas cēlušās romāņu
valodas: italiešu, rumāņu, franču, spāniešu un portugāliešu.

6. ķeltu val. grupa / iru, bretoņu, seno galliešu, velsiešu./

7. ģermaņu val. grupa / gotu, zviedru, dāņu, norvēģu, hollandiešu,
vācu, angļu./

8. slavu un baltu val. grupa:
a/ pie slavu gr. pieder: krievu, poļu, serbu, čehu, slovāku, slovēņu,

bulgāru un c.v.
b/. pie baltu val. gr. pieder latviešu, leišu un senprūšu val., kas izmirusi 17.g.s. un kuršu val., kas izmirusi 16.g.s.
Sankrista valodā uzrakstītie un uzglabātie raksti ir vecākie rakstu pieminekļi indogermāņu valodu ciltī, bet leišu un latviešu valoda ir indogermāņu cilts vecākās dzīvās valodas mūsu dienu Eiropā. Šis fakts lai stiprina mūs ticībā un pašātvībā mūsu tautai un tās sūtībai.
" Mūsu valoda ir svēta, mēs nedrīkstam to aizmirst. Mūsu valoda ir svēta..." tā runāja kāda gadus paveca lietuviešu vecmāte nomethes slīmnācā Vācijā aprūpējama savas tautietes. Pārlicības spēks un sirsnīgā neapstricīnāmā ticība, kādā šie vārdi tika dziļā pietātē izteikti ieskaņoja klausītāju sirdis tā, ka vēl līdz šai dienai, kaut gan ne tā brīža pagājuši jau daudz gadi, tie vēl skan un nav izskanējuši. Lietuvieši ir mūsu brāļi, mūsu brāļu tauta. Mums, baltiešiem, kā dzimtenē, tā trimdā, izkaisītiem plašā pasaulē, ir bijis un arī tagad ir kopīgs liktenis - būt par mazu, bet cietu riekstu mūsu lielo naidīgo kaimiņu starpā. Mūsu zemes un tautas aizvēsture, un vēsture māca un mūsu latviskā nojauta jauž, ka mūs nesaberzīs arī tagad, ja būsīm vienoti savas tēvzemes mīlestībā, stipri ticībā, īsti latvieši vārdos un darbos.

" Mēs maza tauta,
Mēs būsīm lieli tik, cik, mūsu griba."
/ Rainis /

Eleonore Ābele.

ATMIŅAS PAR D.K.L. BIEDRIBAS PAPILDSKOLAS TAPŠANU.

"Mēs nedrīkstam aizmirst kādus pienākumus mums uzliek tas apstāklis, ka atrodamies šeit Amerikā - "
Šos vārdus es dzirdēju pirms diviem gadiem un, diemžēl izteiktus latviešu valodā. No tālākās sarunas ar šo vārdu autoru es sapratu, ka latviešu pienākums nokļūstot šeit Amerikā, ir just mūžīgu pateicību pret šo zemi un tautu un pēc iespējas ātrāk pazust šinī tautu mīstrosjumā.

Ilgu laiku netiku no šo vārdu ļaunās māģijas vāļā, līdz beidzot atradu, ka tiem, līdzīgi kā naudas monetam ir divas puses, resp. divējādi tulkojumi, proti:

"Latvieši, mēs nedrīkstam aizmirst, kādus lielus un svētus pienākumus mums uzliek tas apstāklis, ka mēs atrodamies šinī svešā zemē un esam pārtoti asimilācijas briesmām."

Pārkāpjot vecās Eiropas robežu mēs esam līdz ar to uzaņmušies pienākumu cīņties pret visu, kas apdraud mūsu nacionālās centienus un tradīcijas, kas draud mūsus iznīcināt mūsu nacionālo pašlepnumu un mūsu latvisko dvēseli.

Tā pat mums ir svēts pienākums audzināt mūsu jaunatni, mūsu tautas nākamo paaudzi tādā garā, lai viņi vispirms būtu latvieši un dedzīgi patrioti un tikai otrkārt lojāli šīs zemes iedzīvotāji. Šīs zemes iedzīvotāji tik ilgi, kā mēr mūsu zeme būs atkal brīva.

Neviens Amerikas likums, ne saprātīgi domājošs šīs zemes pilsonis neprasa no mums asimilizāciju un savas tautības noliegšanu, bet gan tikai lojālu šīs valsts likumu pildīšanu. Ik viens, kas cenšas ātrāk kļūt par amerikāni ir sliktš latvietis un vai sliktš latvietis var būt labs amerikānis, ir liels jautājums. Ja kāds "centīgais" pat nokrācotu sev melnu ģīmi, viņš tomēr nebūtu īsts nēģeris.

Kādreiz biju namā kur lika pamatus latviešu papildskolai Losandželosā un man likās, ka tanī telpā kur pulcējās D.K.L.B. valde un latviešu ev-lut. draudzes padome, valdīja šo iepriekš minēto vārdu māģiskais spēks, bet tikai pozitīvais tulkojums. Šinī sanākemē, pēc mana priekšlikuma, tika arī sastādīta D.K.L.B. papildskolas organizēšanas komisija, kurā iegāja no draudzes māc. A.Grietens un Indriķis kundze un no D.K.L.B. M.Drumalda kundze un es.

Mums bija jāsteno viens no tiem pienākumiem, ko mums uzliek tas apstāklis, ka atrodamies šeit Amerikā. Mums bija jāorganizē skola kurā bērni gūst ne tikai gara gaismu, bet arī latvisku dvēseli.

Nesimū kā mani kolēģi, bet vismaz es nevarēju lepoties ar lielu, pieredzi šinī darbā, jo tikai otrreiz trimdā pildīju šādu uzdevumu.

Pēc tam, kad bija dažī skolotāji apsolijuši nākt talkā, un aptauja par skolnes vajadzību pie bērnu vecākiem devusi pozitīvu konstatējumu, saņēmū ziņu, ka Rīgas Ausekļa 46. tautskolas bijušais pārzinis D.Agruma kungs, daļo laukos no tīlu no Fullertonas. Devos turp. Tēc ilgākas mūsu plānu izklāstīšanās savu stāstījumu nobeidzu ar vārdiem: " Agruma kungs, neaizmirsīsim, kādus pienākumus mums uzliek tas

apmācībai, atbilstoši šai koncepcijai. Atbilstoši šai koncepcijai tika runāts par tautsaimniecības tīrību un tautsaimniecības tīrību.
"Mūsu mērķis ir tautsaimniecības tīrība."
Mūsu mērķis ir tautsaimniecības tīrība.
Mūsu mērķis ir tautsaimniecības tīrība.
23. nov. 1950. gadā Whittier'as pilsētīnā sanāca organizācijas komiteja un skolotāji uz pirmo darba sēdi, kurā izstrādāja skolas statūtus, vienotās par mācību programmu, sastādīja uzsaukumu bērnu vecākiem, noteicās skolas sākuma dienu 2. dec. un izraudzīja pirmo skolas padomi, kuras priekšnieka pienākumus uzticēja man.
Pirmajā skolas dienā stāvējam abi ar D.Agruma kungu uz tā nama kāpnēm, kurā vēl tagad notiek latviešu papildskolas mācības un vērojam, cik tad būs to skolēnu. Mūs nedaudz biedēja dzirdētās runas, ka mēs jau varbūt skolotājus sadabūšot, bet bērnu vecāki bērnus vienkārši uz latviešu skolu nevedīšot.
Drīz man ziņoja skolou vadītāja, ka ieradusies 30 bērni un mācības tūlīn sāksies. Tā bija gaiša diena visiem tiem, kas bija strādājuši pie šī ļoti nozīmīgā un nacionālā pasākuma īstenošanas.
Skolas darbības laikā reģistrēto bērnu skaits ir sniedzies pie 30, bet vairāk par 24 uz mācībām vienā dienā nav saskaitīti.

Agr. H. Braukis

/ Turpinājums sekos nākošā nummurā /.

KULTŪRAS DIENAS LOSANDŽELOSĀ.

Kultūras dienas Losandželosā 26. janvārī atklāja D.K.L.B. priekšnieks Agr. H. Braukis ar uzrunu Losandželosas Internacionālā Institūta telpās, kur bija sapulcējušies apm. 300 tautiešu un amerikāņu viesi. Uzrunā H. Braukis atgādināja, ka 26. janvāris ir nozīmīga diena arī tanī ziņā, ka pirms 31 gada 26. janvārī Latvija atzīta "de jure" kā suverēna valsts. Šis juridiskais akts ir spēkā vēl tagad un tāds tas paliks nākotnē. Sarkanā migla, kas tagad vēl klāj Latviju, drīz atkāpsies un tad mūsu visu pienākums būs atstāt pašreizējo algādžu stāvokli svešumā un atgriezties kākungiem pašiem savā zemē. Aktu noslēdza ar "Dievs svētī Latviju". Pēc tam akta dalībnieki noskatījās V. Slāvera 3 cēlieņu joku lāgu "Nebēdnieki". Priekšskaram paceļoties atklājās mākslinieka K. Laura veidotā lauku sētas aina, kas izpelnījās sevišķus publikas aplausus. Tāpat tēlotāji guva nedalītu publikas atsaucību. Bija redzams aktieru un it sevišķi režisora Dr. Vācieša nopietns darbs. Izcīnīja arī kādos virzienos sekmes gūstamas nākotnē, proti spēles raitumā, ātrā gaitā kā arī spēles un runas vērtšanā vairāk uz publikas pusi. Birziņu saimnieku tēloja drāmatiskās kopas vadītājs A. Pukinskis, viņa meitu Selgu - A. Davis, Irnieku Dāzāiti - V. Gulbinskis, viņa sievu Izi - L. Knauts, viņu meitu Vairu - L. Vaits, agronomu Lauciņu - O. Stumbris, ganu zēnu Vilni - I. Pilmanis, kalponē Jeti - M. Howell - Šūriņa, Klimpieni - E. Sinka, un tās dēlu Jāni - V. Lieknis. Izcīnīja arī vadīja I. Dižgalvis. Vairums publikas redzami garlaikojās satura nolasīšanas laikā angļu valodā; tas varēja būt isāks, bet vislabāk būtu, ja to raksta veidā izsniegtu latvju valodas nepratējiem.

Kultūras dienu noslēgumā 2. februārī latv. dzejas deklamēja L. Knauts un M. Šūriņa-Howell, bet papildskolas vadītājs D. Agrums nolasīja referātu: "Mūsu kultūras sasniegumi un Draudzīgais aicinājums". Pēc priekšnesumiem Dr. Nikāns no D.K.L.B. pasniedza Internacionālā Institūta vadītājam E. Nutonei un E. Bartletei Dr. Bilmaņa Latvijas Vēsturi angļu valodā un uzaicināja arī tautiešus pirkt un dāvēt grāmatas draudzīgā aicinājuma garā. Hofmaņa grāmatu galds tiešām arī pārdeva daudz grāmatas, ko pircēji pa lielākai daļai ziedoja papildskolas bibliotēkai. No izstādītiem gleznotāju 58 darbiem pārdots gan tikai viens, bet izstāde ierosinājusi Internacionālā Institūta vadību sarīkot nākotnē visu D. Kalif. representēto nāciju D.P. izstādi un propogandēt to amerikāņu sabiedrībā. Jācer, ka tad radīsies daudz vairāk izdevības darbu pārdošanai.

Te jāpiezīmē, ka Draudzīgais aicinājums attiecās ne tikai uz zinātni un literatūru, bet arī uz citām mākslas nozarēm un tapēc tautieši aicināti pirkt arī gleznotāju u.c. darbus. Draudzīgā aicinājuma izrīkojumā savus darbus bija izstādījuši šādi vietējie gleznotāji: K. Lauris - 2208 Yorkshire Blvd., Santa Monica. A. Nukša - 2218 W. 3rd Str. L.A. P. Sabulis 3101/2 W. Beverly Blvd. Whittier. P. Puzinas - 8227 Sunset Blvd. Hollywood. K., H. Vanagi - 6507 LaYola Blvd. La Yola. J., K. Zemgāli 310 E. Philadelphia Str. Whittier.

Red. te atļaujās atzīmēt arī mākslinieku adreses, lai tautieši, kam būtu interese viņu darbus iegādāties, paši varētu to uzmeklēt. Bez minēto mākslinieku darbiem redzēja arī J. Rozenberga, Vidberga, Bīnes, Pones, Milta, Gutmaņa, Audriņa, Sūmaņa, Klimova, Kūmiņa un Grīnberga darbus, ko tautieši bija palienējuši kultūras dienu sekmēšanai.

MŪSU KULTŪRAS SASNĒGUMI UN DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS.

Trīdus gadus mēs esam redzējuši un mācījušies saprast, cik pārojošu un niecīga ir zemes mantu vērtība. Tomēr mēs jūtamies garīgi bagāti. Mūsu kultūras sasniegumi, stingrā cīņā un apdāvinātība ļaunradošam Latvijas neatkarības un dzīvības un daugumi, ko mēs šodien uzlūkojam par saviem vērtīgākajiem un nenāņemamām mantām. Ja izsekojam mūsu gara dzīvi cauri laiku līknei, tad atrodam, ka mūsu kultūras pirmsākumi sāktojas sirmā senatnē, tomēr vislielākos panākumus dažādās kultūrdzīves nozarēs guvām mūsu valsts neatkarības un patstāvības gados no 1919. - 1939. gadam, kad izglītības un kultūras līmenis Latvijā sasniedza augstu pakāpi. Kāda bij. Latvijas Izgl. min. darbin. statistika rāda, ka skolu un skolēnu skaits Latvijas pastāvēšanas laikā gandrīz dubultojās un 1939. gadā jau uz katrēm 1000 bērniem /6 - 14 g.v./ bija 7,6 skolas un 27,1 skolotājs, bet uz vienu tautskolas skolotāju caurmērā 29 skolēni. Šai ziņā Eiropā mums priekšā bija tikai Zviedrija ar 21 skolēnu. No katrēm 1000 iedzīvotājiem Latvijā 65 bija vidusskolēni, bet no katrēm 10.000 - 30 bija studenti. Studentu skaita ziņā Latvijā ieņēma pirmo vietu Eiropā.

Tā, ieguvuši mūsu skolās krietnas un vispusīgas zināšanas, mūsu jaunajai valstij izauga labi un slaveni dažādu nozaru speciālisti un apdāvināti gara darbinieki, kas latviska krietnuma, neatlaidības un karātas tēvzemes mīlestības apgaroti līdzās saviem skolotājiem un citiem vecajiem gara darbiniekiem, kas dega par dzimteni Latvijā, sekmēt sekmēja mūsu dzīves augšup eju visās dzīves nozarēs.

Kā vienam no mūsu spilgtākajiem kultūrdzīves izpausmes veidiem - latvisku grāmatniecībai Latvijas neatkarības gados sākās īsts ziedu laiks. 333 gadu ilgā laikmetā, no 1585. gada, kad latviešu valodā iespiesta pirmā grāmata, līdz Latvijas neatkarības proklamēšanai 1918. gadā, iespēstas pavisam ap 12.500 dažādu latviešu grāmatu /tituli/. Turpretī Latvijas neatkarības gados, no 1919. - 1939. gadam, t.i. 20 gados iespēstas gandrīz divreiz lielāka skaits - ap 22.500 grāmatu /tituli/. Tik strauja grāmatniecības attīstība raksturo latviešus kā īstu kultūrtautu. Un ja vēl tuvāk paskaitļojam, tad redzam, ka uz 10.000 iedzīvotājiem caurmērā iznāca 6,63 grāmatas /tituli/ un 1,03 periodiski izdevumi. Ja grāmatu patēriņu pieņem par tautas kultūras līmeņa mērauklu, tad šajā ziņā latviešu tauta savas neatkarības laikā ieguvusi otro vietu starp Eiropas tautām /pirmā vieta piederēja daņiem ar 8,85 grāmatām uz 10.000 iedzīvotājiem/.

Ja latvieši šajā nozarē pārspējuši vecās kultūrtautas, tad tas liek atcerēties arī tos sevišķos apstākļus, kas jūtami sekmējuši mūsu grāmatniecības attīstību Latvijas neatkarības laikā.

Te vispirms pieminams 1920. gadā nodibinātais Kultūras fonds, kas deva iespēju parādīties sabiedrībai tik nepieciešamām zinātniskiem un populārzinātniskiem izdevumiem, pie kā privātziedēji neģērās. Kultūras fonds vēl netieši veicināja grāmatniecības uzplaukumu, atvēlējams prāvas summas bibliotēku ierīkošanai un papildināšanai.

Labas grāmatas propagandai arī kalpoja Rīgā un provincēs rīkotās "grāmatu nedēļas" ar plašām grāmatu izstādēm, priekšlasījumu cikliem, grāmatu loterijām un grāmatu tirgu.

Bet sevišķi un ar izcilus panākumiem grāmatu apgrozību un ieplūšanu bibliotēkās ar 1935. gadu sekmēja "Draudzīgais aicinājums", par kuru tuvāk, kā par izcili notikumu mūsu kultūras dzīvē, runāšu sava referāta otrajā daļā.

Tā Latvijas neatkarības gados mūsu grāmatniecībā radās tādi kapitāl-izdevumi, par kādiem agrāk latvietis bija tikai sapņojis vai kādus tas bija redzējis vienīgi starp lielo, veco kultūrtautu izdevumiem. Šajā laikmetā mūsu grāmatniecība kļuva bagātā ar daudzām kapitāldarbiem, zinātnisku rakstu sērijām, monografiskiem pētījumiem un c. tml. liela stila izdevumiem.

Kultūras dzīves attīstības un uzplaukuma sekmē arī telefons, pasta satiksmes priekšrocības un radio. Un ja arī te paskatāmies skaitļos, tad redzam, ka Latvijā katrs 30 - tais iedzīvotājs bija telefona abonents.

Uz katrām 1335 iedzīvotājiem mūsu valstī bija pa pasta nodaļai, Latvijā tikai uz 2529, Krievijā - 3654, Itālijā - 3672 u.t.t. Uz katrām 9 iedzīv. Latvijā bija pa radio aparātām. Uz 10.000 iedzīvotājiem bija 16,9 km dzelzceļu, kamēr Dānijā tikai 14,5 km, Francijā - 10,6 km, Polijā - 5,6 km, Krievijā - 4,2 km u.t.t. Šai ziņā Latvija ieņēma ceturto vietu Eiropā. Vairums dzelzceļu izbūvēti tieši neatkarīgās Latvijas laikā. Tāpat izbūvēti tūkstošiem km labu satiksmes ceļu, kas deva iespēju moderniem satiksmes līdzekļiem ātri šķērsot mūsu dzimtenes āres. Neapņemami intensīva un straujā bija celtniecības temps Latvijas pilsetās un laukās, īpaši neatkarības pēdējos gados. Viens pēc otra pacēlās staltas un modernas skolas nami un citas sabiedriskas celtnes domādos valsts novados, Tiesu pils un Finanšu nams Rīgā, nā drupām pacēlās Viestura piemiņas pils Jelgavā, Vienības nams Daugavpilī, 15. maija nams Liepājā.

Lielus sasniegumus uzrādīja dažādas mākslas nozares mūsu neatkarības gados, par ko liecināja mūsu mākslinieku ar vērtīgiem darbiem bagātās gleznu izstādes, iegūstot pat Eiropas slavu. Spožu atzinību izpelnījās mūsu lietišķā māksla. Šīs mākslas reprezentanti ar saviem augstvērtīgajiem izstrādājumiem - gaumīgi un mākslinieciski veidotiem priekšmetiem kļuva plaši pazīstami arī ārpus Latvijas robežām. Viņu darbus sveštautieši pirka kā retus dārgumus un lielus mākslas darbus.

Latvijas opera un Rīgas lielie teātri bija pazīstami arī sveštautiešiem un viņu cildenās atsauksmes izskanēja tālu ārpus Latvijas. Mūsu māksliniekiem ārzemēs piedāvāja darbu slavenās mākslas iestādēs, kas nepārprotami parādīja mūsu mākslas augsto klasi, ar ko cienīgi varam nostāties līdzās pat vecajām Eiropas kultūrtautām. Sevišķi augstu klasi parādīja Latvijas balets, kas ārzemju turnejās guva sevišķi cildenās atsauksmes.

Tāpat sevišķi daudz tika sasniegts saimnieciskās un fiziskās kultūras laukā, bet šovakar lai atmināties un cildinām mūsu gara kultūru, kas vēl šodien ir mūsu neatņemamā un mūsu vērtīgākā daļa.

Tūkstošiem ārzemju tūristu ikgadus apciemoja skaisto un rosīgo zemi - Latviju, lai vērotu un priecātos par tās sasniegumiem, lai piedalītos plašajās izstādēs, dziesmu svētkos, sporta sacensībās un citos valsts mēroga sarīkojumos vai arī lai pavadītu savu atpūtas laiku mūsu iecienītos kurortos un visur tie teica un cildināja mūsu gara resni un mūsu sasniegumus.

Teiktais nepārprotami apliecina mūsu spējas un tiesības uz brīvu un patstāvīgu dzīvi savā neatkarīgā valstī, mūsu dzimtajā zemē Latvijā pie Baltijas jūras.

Bet ir viens "bet". - Mums dažreiz ne bez iemesla pārmet, ka mēs pārāk bieži runājam par to, kas esam bijuši un kas mums ir bijis. Pasaulī vairāk interesē tas, kādi mēs esam pašreiz un kas mēs varam un gribam būt. Daži pat atgādina atcerēties Krilova fabulu par zosiņiem. Tās protestēja, kad gans tās necienīgi ar stību dzina uz tirgu, jo viņu cenči taču esot izglābuši Romu. "Bet jūs pašas, jūs ko laba esat darījušas?" prasa gans. Tām nekādu nopelni nav, tāpēc atliek vien dzīt tālāk uz tirgu.

Tā gan ir ļoti asa pamācība, bet vai arī mēs nevarētu par to padomāt. Ja labie, cildenie darbi un sasniegumi pagātnē mūs neierosina uz līdzīgā darbiem tagadnē, tad nav vērts uz pagātni atsaukties.

Un te vietā mūsu dzejnieces Aspazijas pamudinājums:

"Nem sīkā dzīvē lielu valodu, rauj citus līdz, ar savu sajūsmu!"

/Turpinājums sekos/
D.Agrums.

"Tik ilgi, kamēr tu un tavš
bērns lasīsi grāmatu latviešu
mēlē, vēl dzīvos tauta."
Rasma Sināte.

VĒRTĪGAS GRĀMATAS MŪSU SKOLAI.

D.K.L.B. Draudzīgā aicinājuma dienas atceres sarīkojumā, š.g. 2. febr. mūsu skola saņēma vērtīgu dāvanu - 26 grāmatas, kopvērtībā par 37.-, par ko visiem atsaucīgajiem tautiešiem vēlreiz skolas sirsnīgs latvisks paldies.

Grāmatu dāvinātāji un dāvinātās grāmatas :

1. B-bas priekšnieks Agr. H.Braukis - Ed.Virzas "Straumēni".
2. Māc. A.Grietens - "Baznīcas kalendārs 1952.g."
3. H.Nukša - Br. Kaudzišu "Mērnieku laiki" un A.Kivi "Septiņi brāļi".
4. Z.Grietena - J.Jaunsudrabiņa "Baltā grāmata" I d.
5. Prof. Raisters - J.Jaunsudrabiņa "Baltā grāmata" II d.
6. Dr. P.Vegers - "Latviešu tautas pasakas par zvēriem".
7. E.Gernatovskis - Z.Verna "Mazais kapteinis" I d. un II, III d.
8. Skolot. J.Bērziņš - M.Stārstes-Barvikas "Rūka Labrenča skola".
9. A.Pukinskis - K.Skalbes "Piliņas" un "Stāsti", Ed.Tūtera "Pasaka par velniem" un "Zēns ar pērtiķi", Latviešu tautas pasaku "Trīs princēsi" un Br.Grimma pasaku "Kēniņš Strazdabūdis".
10. Dr. J.Vācietis - J.Janševska "Mežvidus ļaudis" I d.
11. V.Krūkle - J.Janševska "Mežvidus ļaudis" II d.
12. Māksl. K.Lauris - J.Klīdzēja "Jaunieši".
13. Māksl. V.Barvika - A.Grīna "Tobago" un M.Bērziņas "Gānu Jūle".
14. E.Meistere - J.Klīdzēja "Grēks uz pusēm".
15. Inž. Fr.Vite - EĶ.Tūtera "Trauciņš ar medu".
16. Skolot. A.Hofmanis - A.Brigaderes "Kvēlošā lokā" Id.
17. I.Jankovska - A.Brigaderes "Kvēlošā lokā" II d.
18. Skolot. D.Agrums - J.Akurātera "Kalpa zēna vasara".

Tautieši, kas vēl vēlētos Zelta ābeles gaismā atcerēties mūsu trimdas skolu, dāvinot tai latviešu grāmatas, tad lūdzam tās izvēlēties no šī saraksta:

- | | |
|---|-------------------------------|
| 1. Valda "Staburaga bērni". | 12. J.Širmāņa "Kriksis" |
| 2. J.Jaunsudrabiņa "Zaļā grāmata I d. | 13. " " " "Dadžu Juris" |
| 3. J.Jaunsudrabiņa "Zaļā grāmata" II d. | 14. " " " "Jūras vilki" |
| 4. J.Poruks "Pērļu zvejnieks" | 15. " " " "Pasakas" |
| 5. K.Skalbes "Kapiņa dzirnaviņas" | 16. "Latvju dainas" I d. |
| 6. P.Roziša "Valmieras puikas" | 17. "Latvju dainas" II d. |
| 7. A.Brigaderes "Dievs, daba, darbs" | 18. J.D.Vīsa "Sveices Robins" |
| 8. " " "Skarbos vējos" | |
| 9. " " "Akmens sprostā" | |
| 10. R.Blaumāņa "Noveles" | |
| 11. J.Širmāņa "Pikstīte" | |

Skola pieņem ziedojumus arī naudā, līdz ar norādījumu, kāda grāmata par ziedoto naudu jāiegādā.

Skolas vadītājs.

LOSANDŽELOSĀ /CALIF./

Losandželosas latviešu ev-lut. draudze, pēc Latvijas baznīcas satvēršanas noteikumiem, gadu nokalpojušās pārvaldes vietā ievēlēja jaunu ģraudzes padomi šādā sastāvā: Priekšnieks - Inž. J.Kornets, viņa vietnieks - A.Kerselis, sekretārs - plkv.Vittenbergs, kasieris - I.Dižgalvis. Locekļi: Prof. A.Raisters, Dr. J.Nikans, Dr. J.Vācietis, Agr. H.Braukis, K.Irbe, Fr. Barviks, J. Blūms.

Dāmu komiteja : Z.Grietens, Z.Ābele, E.Andersons, M.Barviks, A.Stumbriņš, E.Indriķis, I.Mellups, E.Meisters, B.Blūms, Z.Bluzmanis, H.Vīks.

Pārstāvji papildskolas padomē : Māc. A.Grietens un ģimn. skol. L.Vīks.

Draudzes gans ir māc. A.Grietens.

Dievkalpojuma draudze notur Misuri sinodes Trīsvienības /Trinity/ baznīcā, bet savā darbībā ir neatkarīga latviešu draudze, kas darbojas Latvijas lielo ev-lut. baznīcas garā un pilda tās pārvaldes rīkojumus un norādījumus. Savus līdzekļus / kolektes, atsevišķus ziedojumus un iedākus no sarīkojumiem / draudze izlieto pašu tautiešu atbalstam šeit un Vācijā. Uz Vāciju nosūtīti vairāki vērtīga saturs ziņi un pabalstīti šejienes slimie tautieši. Ar latviešu grāmatām iepriecināti mūsu cīnītāji Korejā, nosūtot uz Ziemeļvētkiem 15 Korejas karavīriem - mūsu tautiešiem katram pa vērtīgai grāmatai, par ko saņemtas sirsnīgas pateicības vēstules.

Materiāli jūtami draudzi atbalsta Misuri sinodes baznīca, algojot mūsu mācītāju un izsniedzot nelielus neatmaksājamus naudas pabalstus grūtībās nodarītajiem mūsu draudzes locekļiem, bet nesaista ar to mūsu draudzes iestāšanos minētajā amerikāņu sinodē un neapkaro mūsu nacionālos centienus, kas dod mums iespēju līdzās tautiešu garīgai aprūpei veikt arī savu

daļu latvietības stiprināšanā un mūsu nacionālā stipruma saglabāšanā.

Nekarā ar Losandželosas latviešu ev-lut. draudzes jaunās padomes priekšsēdi māc. A.Grietens par šīs draudzes tapšanu pastāsta sekojošo. Atsevšķa latviešu draudze Losandželosā iezīmējusies 1950.g. pirmajā pusē ar māc. Grietena noturētiem latviskiem dievkalpojumiem kādā amerikāņu luterāņu /Adventh Lutheran/ baznīcā. Minētā baznīca piederējusi pie N.L.C. untā sākot ar 1950.g. 1. septembri māc. Grietenu ieskaitījusi savā dienestā kā palīgmācītāju ar noteiktu atalgojumu. Drīz vien kļuvis skaidrs šīs akcijas nolūks: māc. Grietenam ieteikta arī latviešu asimilēšanas programma. Lai izvairītos no tās, māc. Grietens nu bijis spiests uzmeklēt iecietīgāku un labvēlīgāku sinodi, kas atļautu latviešiem organizēt savu patstāvīgu draudzi ar savu padomi, dāmu komiteju un svētdienas papildskolu. Šādu meklētu atsaucību un labvēlīgu pretimnākšanu visos minētos jautājumos viņš atradis pie Misuri sinodē ietilpstošās Trīsvienības draudzes /Trinity Church/ un tās māc. Hodde. Pateicoties minētai pretimnākšanai 1950. g. 26. nov. tad arī nodibinājusies latviešu ev-lut. draudze un ievēlēta draudzes vadība. Dibināšanas un vēlēšanu protokols nosūtīts Latvijas ev-lut. baznīcas pārstāvim, A.S.V. zv. adv. P.Eglītīm no kā drīz saņemts apsveikums un sekmju novēlējums jaundibinātās draudzes turpmākajā darbā. Losandželosas latviešu ev-lut. draudze tagad var atskatīties uz vairāk kā gadu sekmīgas darbības, tajā ietilpstot 230 draudzes locekļiem.

LIETUVAS NEATKARĪBAS SVINĪBAS LOSANDŽELOSĀ.

Uz Lietuvas neatkarības svinībām 16. febr. bija aicināti un ieradusies arī latviešu pārstāvji, Svinības atklāja un vadīja Amerikas Lietuvju Apvienības vietējais nodaļas priekšnieks Petrauskas. Pēc vietējā Lietuvas konsula Pelska uzrunas, bij. Amerikas valdības sūtnis Lietuvā, Dr. Norm pēc izcelšanās pats būdams lietuvīšs, pastāstīja par saviem pieredzējumiem sūtna postenī bolševikiem ienākot Lietuvā 1940. gada jūnijā, ka arī par saviem nesekmīgiem pūliņiem atvērt rietumniekiem jau toreiz acis par bolševiku isto būtību un to briesmām. Pēc bij. Kaunas universitātes rektora prof. Beržiška, vārds D.K.L.B. priekšniekam agr. H.Braukim, kurš brāļiem lietuvjiem nesa sveicienus no D.K. latviešiem un sevišķi pasvīturo visu triju Baltijas tautu sadarbības nepieciešamību lai atkal atgūtu brīvību un neatkarību. Pēc tam sveic igauņu pārstāvis Norinsens un paredz Staļina režīma drīzu galu. Runām un apsveikumiem seko deklamācija, zolo un kora dziesmas. Akts noslēdzās ar Lietuvas valsts himnu. Svinībā dalībnieki - latvieši tika jo silti sagaidīti un apsveikti. Pārsteigumu sagādāja N.Lukšy's kundze, kas teicami runāja latviski, jo agrākos laikos uzturējusies Rīgā un vēlāk to bieži apmeklējusi.

LOSANDŽELOSAS INTERNACIONĀLAIS INSTITŪTS.

Losandželosas Internacionālais Institūts 8. febr. bija sarīkojis latviešu vakaru nolūkā iepazīstināt vietējo amerikāņu sabiedrību ar Baltijas tautām. Priekšnesumus atklāja latviešu solists Ālfreds Porinš ar "Aijā žūžu lača bērni" un pāris ārijām. Tam sekoja lietuviešu tautas dejas un igauņu kora dziesmas. - Išu referātu par Baltijas tautām, to vēsturi un pašreizējo stāvokli nolasa Valters Niluss, beigās uzsverot, ka dažu rietumnieku cenšanās pēc miera, uzturot spēkā patreizējo stāvokli, kad daudzas kultūrālas tautas smok āziātiskā verdzībā, ir maldīga, Baltijas tautu liktenis lai ir nopietns brīdinājums visai civilizētai pasaulei. Patiesš miers var būt tikai pēc pilnīgas demokrātijas uzvaras arī austrumos. Priekšnesumus un referātu viesi, kas jo kuplā skaitā pildīja zāli, uzņēma ar lielu atsaucību, Pēc tam visu triju nāciju pārstāves tautiskos kostīmos pacienāja viesus ar pašdarinātiem atspirdzinājumiem. Latvietes te pārstāvēja Grietena kundze un Grundmana jkdze.

ATGADINĀJUMS KORISTIEM UN DZIESMU MĪLOTĀJIEM.

Ja mūsu kaimiņi baltiešu vakarā pierādīja, kā tie skaitliski daudz mazāk būdami šeit, var izveidot labu kori ar apm. 20 dziedātājiem, kāpēc gan mēs nevaram sameklēt vismaz 40 dziedātājus un noorganizēt vēl labāku kori?! - Dziedātāji, nekavējieties un pieteicieties pie A.Pukinska vai I.Dižgalvja - 1800 S.Bronson Ave. L.A. Tālr. RE. 2-9007

UZAICINĀJUMS DARBA SAGĀDĒ.

Ja jums ir zināmas jau vakantas darba vietas, vai arī tādas, kas atbri- vosies nākotnē. - ziņojiet tūdaļ māc. A.Grietemam 4314 Kansas Ave. L.A. Tālr. AM 3-2745.
Ja jums trūkst darba - apjautājaties tur pat, mācītājam vienmēr ir kas padomā.

IZMANTOSIM TAUTIEŠU PAKALPOJUMUS!

LATVIEŠU ĀRSTS Dr. med./M.D./ PĒTERIS WEGERS, pieņem slimniekus iekšējās un nervu slimībās.
Lūdzu zvanīt pa tālruni uz MU 3-784 jeb KL 5-540. Vizītes lūdzu iepriekš pieteikt.

AUTO MEHANIĶU MEISTARS HARIJS KRŪKLE izpilda visēda veida auto mehāniskus darbus. Pēc vienošanās strādā arī vakaros. Adrese: 7125 Beverly Blvd., Texas Square, tālr. YO 9-420.

DĀMU FRIZIERES KR. RUPEIKAS kundzes adrese: 29 Marion Ave. Apt. 3, Pasadena, Calif. Tālr. SY 6-3596.

KUNGU FRIZIERIS J.BLŪMA kungs sastopams sestdienās no pl. 10:00-6:00 pēc pusdienas. Adrese: 1560 1/2 W. 20th Str. L.A.

BIJUŠIE LATVIJAS PILSŅI PIEDĀVĀ SAVUS PAKALPOJUMUS.
RUNĀ LATVISKI.

DOC. MED. G.JAVICH-JACKSON bij. Rīgas ārsts, spec. veneriskās slimībās, pieņem 2200 1/2 S. Central Ave. no pl. 9:00 - 6:00 katru dienu
Pirmdienās un ceturtdienās no pl. 9:00 - 8:00. Tālr. PR 0729.

CH. ERISMANS - PORIŅŠ AUTO JUMTU UN SĒDEKĻU REMONTDARBNICA
1820 W. Compton Blvd. Gardena, Calif. Tālr. ME 4-1653.

VĀKU ZĪMEJIS ARCH. O. UDRIS.

IZDEVUMU KORRIĢĒJUSI MAG.PHIL.BALT. E. ĀBELE

REDAKTORS DR. REĢ.POL. J. NIKĀNS.